

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelak „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Odmevi fašizmov v naši državi

Tragikomični napori piagiator ev

Pompozna demagogija fašizma v Italiji, še bolj pa narodnega socializma v Nemčiji, je omamila po vsem svetu posameznike, da so pričeli sanjati o Mussolinijevi in Hitlerjevi slavi, o uživanju v diktaturi in vsem mogočem, kar se spada zraven. Kakor val nalezljive bolezni je zajel ta bolni sen tudi nekaj posameznikov in skupin pri nas v Jugoslaviji ter v Sloveniji. Nenadoma so se čutili poklicane in izvoljene postati jugoslovanski »Mussoliniji« in »Hitlerji« in so si na tihem tudi zares sugerirali, da se pričlenja okoli njih vrteti ves svet. Pričeli so celo zbirati okoli sebe prve privržence svojega gibanja, ki se je po veliki večini pričelo in končalo pri gostilniškem ali kavarniškem omizju. Toda kljub vsej strahotni nepomembnosti in brezupnosti njihovih sanj so razvili strastno zabavljanje čez vse, karkoli se jim je zdelo, da stoji na poti njihovim namenom. Najbolj značilno svojstvo vseh teh naših »Hitlerjev« in »Mussolinijev« pa je njihova ambiciozna grandomanija, ki jih nujno sili, da drug drugega ne priznajo in gledajo ljubosumno celo vsakega svojega »pristaša«, boječ se, da jih ne bi potisnil v stran in postal on namesto njih »Hitler« ali »Mussolini«.

V večini vsega tega je veliko, celo zelo veliko tragikomike, prav to nam pa dokazuje, da fašizem pri nas nima tal in jih ne more najti. Slovanska in povrh še skoraj docela agrarna država ni torišče za fašizem. Mimo tega so pri nas v Jugoslaviji splošne politične, socialne, gospodarske in kulturne razmere v posameznih pokrajinah tako različne, da je neka fašistična sinteza tako glade, kakor tudi glede programa in namenov popolnoma nemogoča. Če bi se tudi zgodilo, da bi kako tako fašistično ali vsaj fašistično pobarvano gibanje zadobilo v neki pokrajini neko oporo v delu javnosti, je prav gotovo, da je v drugih ne bi zadobilo. Sijajen dokaz za to so n. pr. naši bojevniki, ki so ostali omejeni na Slovenijo in svoje organizacije med Hrvati, zlasti pa še med Srbi nikoli ne bi mogli razširiti. Isto velja za takozvano »Jugoslovansko akcijo«, ki se širi glavno med Hrvati, seveda ne med množicami, ampak med posamezniki, in še tu le v delu enostransko orientirane inteligence ali polinteligence. Sicer pa ima danes že vsaka naša banovina svoje »Hitlerje« in »Mussolinije«, ki verujejo v svoje poslanstvo, ostajajo pa le v svojem krogu, katerega skušajo zaman prekoračiti. Če bi se pa le nekako znašli, ne bi čakali na pokolj toliko časa, da pridejo do oblasti, kakor narodni socialisti v Nemčiji, ampak bi se za-

radi »vodstva« poklali med seboj že veliko prej.

Ves ta naš »fašizem« je zato bolj komičen kakor nevaren, očituje pa vendar neke pojave, proti katerim se mora z vsem odporom v duši in na zunaj dvigniti vsaj — naš narodni ponos! Tako je n. pr. »Jugoslovanska akcija« čutila v svoji fašistični omejenosti potrebo, da je prevzela od nemških turnerjev znak in od italijanskih fašistov rimski pozdrav. To oboje je pa že zadeva, ki je ni mogoče premočati, kljub brezizglednosti njene akcije. Ti ljudje, ki pravijo da so jugoslovanski nacionalisti, so naš nacionalni ponos s tem ne le opljuvali, ampak tudi osmešili pred nami in pred ostalim svetom. Kaj naj si mislijo Nemci, če vidijo našega človeka s turnerskim znakom, proti kateremu so se nekoč borile cele generacije naših resničnih nacionalistov? In kaj naj si mislijo italijanski fašisti, če opazijo, da kot opice posnemamo njihov pozdrav, njihovo po starih Rimljanih podedovano nacionalno specialiteto? Že nemškim narodnim socialistom, ki so tudi napravili to opičijado, so se v Italiji celo javno pomilovalno smejali. In nam? Po pravici bodo lahko rekli, da preganjajo še premalo pol milijona naših ljudi na Primorskem v imenu istega rimskega pozdrava! Obeh teh sramot absolutno ne bo mogoče trpeti in trdno smo prepričani, da se vsaj pri nas Slovincih ne bo našel nihče, ki bi se tako daleč spozabil, da bi se posluževal turnerskega znaka ali rimskega fašističnega pozdrava! Upamo pa, da bo tudi oblast storila svojo dolžnost in prepovedala ta škandal.

Jugoslovani imamo svojo lastno nacionalno bitnost, ki je naša in samo naša in na katero smo zato ponosni, mimo tega smo pa tudi mlad in zdrav rod, ki ne potrebuje nobene kopije degenerirane italijanske pajacade ali nemške živčne, bolehnosti. V nas je, kakor v vseh Slovanih, še dovelj zdravih sil, da si lahko pomagamo tudi iz sedanjih težkih časov — ki so v glavnem posledice komunizma in fašizma — brez opičjega posnemanja raznih italijanskih in nemških dekadenčnih političnih izmov, ki so vkljub vsem grandioznim obetom realizirali doselej v vseh letih eksperimentiranja samo puhlo zunanjo formo, dočim je vsebina ostala ali prejšnja ali pa še bolj gnila. Mimo tega pa vidimo vsak dan bolj, da so vsi fašizmi le bolezen, ki bo izginila morda prej kakor si mislimo. In šele tedaj bo svet spet zadilhal iz polnih pljuč, šele tedaj bo konec vseh sedanjih kriz!

-f.

Konferenca evropskih velesil

POVABLJENA BI BILA TUDI POLJSKA, NE PA RUSIJA, NEMČIJA BI POSTALA ENAKOPRAVNA.

BERLIN, 13. julija. Če že ni včeraj, bo prav gotovo danes obiskal angleški poslanik v Berlinu zunanega ministra von Neuratha in interveniral pri njem glede londonskega sklepa zaradi vzhodnega varnostnega pakta. Sličan korak bo pokrenil tudi angleški poslanik v Rimu, ki pa se ne bo poslužil sporazuma štirih velesil in predlagal, naj se skliče konferenca evropskih velesil. Ob tej priliki bi bila Poljska prvič poklicana na konferenco kot velesila. Anglija, Poljska in Nemčija in najbrže tudi Italija, se pa bodo odločno uprle pozivu sovjetske Rusije na omejeno konferenco, čeprav bi Francija to predlagala. »Daily Telegraph« piše, da je Anglija že pristala na vzhodni lokarn-

ski pakt pod pogojem, da bodo imele vse države enake pravice in obveznosti. Ker zahteva sir Simon enake pravice in dolžnosti za vse podpisnice pakta, bo lahko tudi Nemčija, čim se priključi pogajanjem, zahtevala enakopravnost na vseh področjih. Sicer se pa zatrluje, da bo Nemčija odklonila pristop k po Franciji predlaganemu paktu.

SAMOMOR SPORTNIKA.

PARIZ, 13. julija. Po poročilih iz Montpellierja, je skočil v bližini mesta pod vlak znameniti nogometaš Alvares in je bil takoj mrtev. Vzrok samomora je baje nesrečno ljubezen.

Moratorij za pridobitnike

Važni načrti vlade za omiljenje krize - Deputacije trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev v Beogradu - Moratorij za male pridobitnike

BEOGRAD, 13. julija. Kakor je ministrski predsednik g. Nikola Uzunović že nedavno izjavil, se bavi naša vlada s proučevanjem raznih novih ukrepov, ki naj pomagajo omiliti sedanjo krizo. V trgovinskem ministrstvu so izdelali že več zadevnih predlogov, ki se sedaj še temeljito proučujejo, da se dožene dalekosežnost njihovega učinka v primeru uveljavljanja. Mnogi teh ukrepov so pa že tako dovršeni, da bodo v kratkem izdani.

V Beogradu se je v zvezi s tem mudila včeraj posebna deputacija trgovcev, obrtnikov, gostilničarjev in drugih malih pridobitnikov iz vseh banovin Jugoslavije, ki je obiskala vse merodajne osebnosti ter prosila za ukrepe za omiljenje njihovega sedanjega

slabega položaja. Deputacija je prinesla s seboj obsežno spomenico, ki so jo sestavili naši gospodarstveniki. Deputacija je obiskala med drugimi tudi predsednika narodne skupščine dr. Kumanudija in trgovskega ministra Demetroviča, s katerim se je razgovarjala dve uri o svojih zadevah in željah.

Trgovinski minister je izjavil ob koncu članom deputacije, da bo izdala vlada že v najkrajšem času posebno uredbo, ki bo nudila zaščito malim trgovcem, obrtnikom in pripadnikom drugih svobodnih poklicev. Ta uredba bo takorekoč nekakšna izpopolnitev moratorija, ki je bil določen za kmetovalce in denarne zavode.

Bolgarska notranja in zunanja politika

VELIK GOVOR MINISTRskega PREDSEDNIKA. — BOLGARIJA NA DOCELA NOVIH POLITIČNIH POTIH.

SOFIJA, 13. julija. Predsednik bolgarske vlade g. Georgijev je imel včeraj velik govor, v katerem je orisal vzroke, ki so priklicali sedanjo vlado in njene namene. Razmere pred 19. majem so bile take, da je pretiela v notranji politiki katastrofa. Nova vlada jo je preprečila in se lotila posla preureditve države na temelju načela čvrste, avtoritativne in strokovne vlade ter parlamenta, sestavljenega iz predstavnikov gospodarstva, kulture in stanov. Vlada je že izvedla nekatere važne reforme in prihranila v letošnjem proračunu 478 milijonov levov. Obnovila je avtoriteto države in razpustila makedonske revolucionarne organizacije. Pri tej priliki je zapolnila 81.308 pušk, 47 strojin, 64 sa-

mokresov, 15 avtomatskih pušk, 36 granat, 7727 bomb in 701.308 nabojev. Zlasti je petriški okraj popolnoma očistila in osvobodila teroristov. V zunanji politiki pa želi delovati za mir, medsebojno zaupanje in sodelovanje z vsemi, posebno s sosednimi državami, najbolj seveda z Jugoslavijo, s katero veže bolgarski narod slovansko sorodstvo. Odnosaji z Jugoslavijo so sedaj dobri in bodo vedno boljši. Prepričan pa je, da se bodo izboljšali tudi z ostalimi balkanskimi državami. Bolgarija odobrava balkanski pakt in bo iskala pota in sredstva, da tudi ona doprinese svoj delež k okrepljeni miru na Balkanu. Predsednikov govor je bil sprejet z velikim navdušenjem in odobravanjem.

Katastrofalne povodnji v Aziji

SANGHAI, 13. julija. Po zadnjih velikih poplavlach na Kitajskem proti grozna katastrofa. Voda raznih rek je prestopila bregove in poplavlila ogromen kompleks zemlje. Iz poplavljenih krajev so zbežali ljudje v višje ležeče kraje, ki pa jim preti vedno večja nevarnost, ker se vode ne otekaajo, marveč celo naraščajo. — Strašni usodi je izročenih več stotisoč ljudi, če vode ne bodo upadle. Če pa bodo popustili nekateri nasipi ob velikih rekah, bo nastala katastrofa, ki bo zahtevala več milijonov človeških žrtev. Po vesteh iz Japonske zavzema poplava tudi tam vedno večje dimenzije, vendar človeških žrtev ne bo toliko, kolikor so prvotno računali. Ogromno škodo pa je poplava napravila na kulturali.

Zračna obramba Anglije

LONDON, 13. julija. Vsi včerajšnji listi prinašajo podrobne informacije o povečanju angleške moči v zraku. »Daily Telegraph« piše, da bo do leta 1940. Anglija v zraku tako močna, kakor ostale kontinentalne države in bo v ta namen povečala zračno moč za 48—50 novih eskadril. Danes ima Anglija samo 94 eskadril, kar nika- kor ne zadostuje za njeno obrambo v zraku. Zaradi tega bo proračun poviš- šan za približno 6 milijonov funtov, neoziraje se na izredne kredite, ki bo-

do dosegli do leta 1940. najmanj 100 milijonov funtov. Med Hulo in Plymou- tom bo Anglija zgradila 15 novih letališč ter bo posvečala vso skrb izobrazbi častniškega zbora za 26 novih eskadril.

AMERIKA BO UVAŽALA PŠENICO.

CHICAGO, 13. julija. Na včerajšnji borzi so cene pšenice naglo poskočile, in sicer za 5 do 6 centov pri bušlju. Ker za omenjeno ceno ni bilo nobenih ponudb, so borzo zaprli. Na drugih borzah pa je bil promet zelo velik. Nagli porast cen pšenice so povzročile uradne vesti, po katerih bo dala letošnja žetev le okrog 480 milijonov bušljev, dočim so pred mesecem še pričakovali, da bo dala pšenica vsaj okrog 700 milijonov bušljev. Amerika bo letos najbrže prisiljena uvažati pšenico.

ODMEVI AFERE STAVINSKY.

PARIZ, 13. julija. Parlamentarna preiskovalna komisija za Stavinskega afero bo pozvala Tardieuja in Lavala ter ju kot bivša ministrska predsednika zaslila prihodnjo sredo v zadevi, kako sta mogla in na kateri način sta izkoristila tajne fonde vlade v letih 1930. do 1932.

POLOVIČNA VOŽNJA ZA MARIBORSKI TEDEEN.

BEOGRAD, 13. julija. Obiskovalcem Mariborskega tedna je dovoljena na vseh železniških polovičnih vožnjah.

Dnevne vesti

Iz banovinske službe. Za računskega inšpektorja na banovinski sadjarski in vinarski šoli v Mariboru je imenovan Anton Medved, za uradniškega pripravnika pri terenski tehnični sekciji v Gor. Radgoni Ivo Slekovec, za rečnega nadzornika pri tehničnem razdelku okrajnega glavarstva za Maribor levi breg pa France Smrekar.

Premestitve v finančni službi. Po službeni potrebi so premeščeni: davkar Stan ko Šnabel iz Višnje gore v Prevalje, pomožni davkar Teodor Bederniak iz Ptujja v Konjice, davčni pripravnik Jože Pfaf pa iz Črnomlja v Gornji grad.

Diplomiran je bil na tehnični fakulteti ljubljanske univerze za gradbenega inženjerja g. France Kranjčič iz Maribora. Čestitamo!

Tužnela malih harmonikarjev ISSK Maribora. Včeraj so mali harmonikarji ISSK Maribora pod vodstvom g. prof. Švaigerja priredili sijajno uspehi koncert na Malinski. Danes so povabljeni h krškemu škofu, jutri bodo nastopili v Baški, v nedeljo v Aleksandrovem, v ponedeljek v Polici, v torek v Loparju, v sredo na Rabu, v četrtek pa v Splitu. Vseposvodi jih željno pričakujejo in se pripravljajo tako domačini kakor tujci na čim svečanejši sprejem. Mali harmonikarji so vsi zdravi in se kar najbolje počutijo.

Brnski Čehi na poti skozi Maribor. V sredo 18. t. m. se bo preko Zagreba skozi Maribor vrnila s popoldanskim brzovlakom ob 15.40 skupina 40 izletnikov brnske Češkoslovaško-jugoslovanske lige pod vodstvom predsednika, našega častnega konzula g. Filkuke. Ker bodo izletniki ostali v Mariboru le za čas postanka brzovlaka, jih bodo na kolodvoru pričakovali člani tukajšnje lige ter jih pozdravili. Vabljeni pa je tudi ostalo narodno občinstvo, naj se udeleži sprejema in pozdrava na kolodvoru.

Šahovski mojster Vasja Pirc v Splitu. V sredo zvečer je nastopil šahovski mojster Vasja Pirc v Splitu proti tamkajšnjim najboljšim šahistom ter odigral simultanko na 23 deskah. Dobil je 13 par tih, izgubil jih je 6, dočim so se tri končale remis.

Poroke. Pretekli teden so se poročili: posestniški sin Avgust Lešnik in kontoristinja Anica Zorčeva, pomožni delavec Mirko Renčelj in služkinja Marija Nabrgojeva, tovarniški delavec Jurij Rafojt in posestnica ter vdova Marija Koničgova, pomožni delavec drž. žel. Karol Bončina in tkalka Marija Kogejeva, livar France Novak in kuharica Pavlina Erkerjeva, tkalski mojster Viljem Mühl in zasebnica Pavla Leberjeva, mizar del. drž. žel. France Florjančič in slikarjeva hčerka Zofka Hasova, ključavničar Fr. Anderluh in hčerka ključavničarja Ivanka Hartenbergerjeva ter inž. Jože Halbwid in trgovka Angela Blažičeva. Bilo srečno!

Novi grobovi. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Antonija Škrablova, zasebnica na Koroški cesti, stara 85 let; orožniški kaplar France Čigrl, star 26 let, upokojeni pleskar drž. žel. Avgust Rešek, star 75 let; zvaničnik drž. žel. Adolf Ornik, star 37 let; posestnica Terezija Fuxova, stara 35 let; hčerka finančnega podpreglednika Amalija Smoličeva, stara 4 leta, zasebnica Alojzija Garbova, stara 43 let in Ivan Ojsteršek, kovač drž. žel. star 57 let. N. p. v m.!

Smrt najstarejšega Jugoslovana. V Vočaji blizu Sremske Mitrovice je umrl te dni v starosti 119. let kmet Peter Glišič, ki je bil najstarejši prebivalec naše države. Živel je še za časa kneza Miloša Obrenovića. Zadnja leta sta ga zapustila vid in sluh, dočim je imel do zadnje ure izredno dober tek.

Ponesrečena kolesarka. Prodajalka Roza Marčičeva je kolesarila predvečernim po Magdalenski ulici. Zavozila je na kamen in izgubila oblast nad kolesom ter si pri padcu hudo poškodovala levo nogo. Prvo pomoč so ji nudili mariborski reševalci.

Ogenj v Račah. Pred dnevi je pričelo goreti v gospodarskem poslopiju posestnika Andreja Koroteja. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje do tal in povzročil okrog 40.000 Din škode, ki pa je krita z zavarovalnino. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Promenadni koncert. Sinoči najavljena koncerta v mestnem parku zaradi slabega vremena ni bilo. Prihodnji promenadni koncert bo v soboto, 14. t. m. ob 20.30 v mestnem parku in bo igrala vojaška godba. V nedeljo dopoldne ne bo običajnega promenadnega koncerta.

Kraljeva zahvala. Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru je prejela od ministra dvora zahvalo našega kralja za vdanostno brzojavko, poslano s proslave mednarodnega združnega dneva v Mariboru. Za pozdravno brzojavko pa se je zahvalil tudi predsednik ministrskega sveta.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru vabi svoje članstvo, da se udeleži velikega narodnega tabora, ki bo v nedeljo 15. t. m. pri Sv. Križu nad Mariborom. Odhod iz Maribora poljuben, vendar tako, da odidejo člani ob 8. uri skupno od Sv. Urbana k Sv. Križu. Pri Sv. Križu poje pri maši pevsko društvo »Jadran« iz Maribora. Nastop Sokola in tamburašev »Nanosa«.

Letos je veliko zanimanje za vajensko in pomočniško razstavo, ker bo nekaka priprava za veliko obrtno in industrijsko razstavo, ki se bo priredila leta 1935 v Mariboru. Zaradi mnogih prijav bo razstavni prostor kmalu izpolnjen in vabimo vse tiste, ki se želijo še letos udeležiti vajenske in pomočniške razstave, da se nemudoma javijo pri Slovenskem obrtnem društvu v Mariboru, Veprinjska ul. št. 11/1.

V kolodvorski restavraciji v Mariboru bo jutri, soboto, 14. tm. ob 8. uri zjutraj dražba razne kuhinjske in restavracijske opreme in posode. Pričakovati je sedaj, da bo velika restavracijska dvorana po dolgem času vendarle zopet izročena svojemu namenu.

V nedeljo koncert in pojedina na raznju pečenih prašičkov v gostilni Tomše v Pekrah.

Strelska družina na Pobrežju bo imela v nedeljo 15. tm. svoje prvo ostro streljanje. Poziva se vse članstvo, da se zbere ob 6. uri pri letnem telovadišču, nakar bo skupen odhod na strelišče. Bratje in sestre strelci, vsi v nedeljo zbor! Kdor pa namerava napraviti izlet, naj se udeleži izleta na mejo k Sv. Križu, ki ga priredita ZKD in Sokol.

Mornarska sekcija Jadranske straže v Mariboru poziva svoje člane, da se udeleže narodnega tabora pri Sv. Križu v nedeljo, dne 15. julija 1934. Vabljeni so tudi njih svoji prijatelji. Zbirališče in odhod ob 5. uri iz Grajskega trga. Obkleka civilna z društvenim znakom. Odbor.

Iz skavtskega tabora. V skavtskem taboru v Bistrici pri Limbušu bo jutri v soboto in v nedeljo taborna zabava. Če se bo prijavilo Zoranu Muleju. Razlagova ulica 11, telef. 27-66, dovoli interesentov, bo vozil oba večera ob 22. uri iz Bistrice mestni avtobus. Včeraj in danes imajo vodje in roverji konference, v nedeljo popoldne pa bodo javni nastopi v skavtskih veščinah, pionirskih vajah, signalizaciji, orientaciji itd.

Neurje nad Slov. Bistrico in Konjicami. Včeraj popoldne je divjalo nad južnim Pohorjem in nad Slovenskimi Konjicami strašno neurje s točo. Najhujši naliv je bil okrog 5. ure in je voda v obliki hudo urnika drla s Pohorja ter poplavlila tudi Slov. Bistrico. Potoki so prestopili bregove tako, da so bile vse hiše v Slov. Bistrici v vodi. Voda je vdrla v kleti, v trgovske lokale in stanovanja ter povzročila precejšnjo škodo. Med nevihto pa je tudi udarjala strela in je treščilo v Vrholah v hišo posestnika Gašperca. V Oplotnici je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Oblenska. Tudi je treščilo v dimnik Lavričeve tovarne v Konjicah in v zvonik župne cerkve na Keblju. Hudo prizadete pa so tudi vasi Venčesl. Spodnja in Gornja Loznica, Cigonice, Videž, Zafost in Črnc. Pri Črncu je zalotilo neurje žanjice na polju, ki bi bile skoro našle vse tragično smrt v narasli vodi. V nekaterih krajih je toča uničila vse pridelke in bodo morali njive na novo preorati. Okrog 3. ure včeraj popoldne pa se je vsula debela toča tudi nad Prevaljami in okolico. Padala je tričetrt ure in oklestila vse sadno drevje ter pobila vso zelenjavo. Tudi tu je povzročila ogromno škodo.

Družabna potovanja z avtokarom na Grossglockner za tri dni, odhod 15. in 29. julija 350 Din; v Maria Zell za dva dni, odhod 19. in 26. julija 210 Din; v Prevalje, Mežico, Črno za 1 dan, odhod 15. julija 65 Din; v Rogaško Slatino, za 1 dan, odhod 22. julija 55 Din. Potovalna pisarna »Putnik«, Maribor, Aleksandrova 35, tel. int. 21-22.

Prostovoljna gasilska četa v St. Ilju v Slov. gor. priredi dne 15. julija t. l. ob 15. uri na prostoru vrta restavracije Bauman svojo letno veselico, združeno s proslavo gasilskega praznika, h kateri vabi vse prijatelje gasilstva. Odhod vlaka iz Maribora ob 13. uri.

Društvo »Nanos« vabi vse tovariše in tovarišice, da se gotovo udeleže v nedeljo, dne 15. tm. izleta k Sv. Križu. Zbirališče v Grajski ulici. Odhod točno ob 4.30.

Društvo »Jadran« vabi vse svoje člane, da se v čim večjem številu udeleže, dne 15. tm. izleta k Sv. Križu.

Tombola v Studencih. Prostovoljna gasilska četa v Studencih proslavi gasilski dan z gozdno tombolo in z veselico v nedeljo 15. julija v senčnatem studenskem gozdu. Prijatelji gasilstva vljudo vabljeni!

Podružnica UJNZB poziva vse svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeleži obmejnega narodnega tabora, ki bo v nedeljo, 15. t. m. pri Sv. Križu.

Vozne olajšave. Jadranska obala, zdravilna kopališča, objezerska mesta in višinska letovišča: Po 10-dnevnem bivanju polovična vožnja pri povratku. Na parnikih Jadranske in Dubrovačke plovidbe do 40% pri prvem in 30% pri drugem razredu pri tour-retour vožnjah na brzi progi Sušak-Kotor. Maribor: Tabor-skavtov, polovična vožnja od 5. do 19. julija na podlagi železniške legitimacije za 5 Din. Varaždin: Gasilski kongres 14. in 15. julija, polovična vožnja v času od 11. do 18. julija na podlagi predpisane objave. Maribor: Kongres sadlarjev 14. do 16. julija, polovična vožnja v času od 10. do 20. julija na podlagi železniške legitimacije. Ribnica na Pohorju. Gasilski izlet 15. julija, polovična vožnja od 13. do 17. julija na podlagi železniške legitimacije. Vse nadaljnje informacije in vozne karte, kakor tudi preskrba viz in vseh valut po najnižjih dnevnik cenah, pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zasluženosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito želoce in črevo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice.

Uvoz in izvoz. V preteklem mesecu so znašali dohodki mariborske carinarnice 5 milijonov 170.925,35 Din, in sicer dohodki uvoza 5.162.256,10, izvoza pa 8.669,25. Depoziti so znašali v juniju nad 2 milijona dinarjev.

Tiskovni dom. Preteklo nedeljo je bil v Beogradu položen temeljni kamen za velik Tiskovni dom, ki ga bo zgradila beograjska sekcija jugoslovanskega časnikarskega združenja. Prostor za dom je dala brezplačno mestna občina beograjska.

Radio Ljubljana. Spored za soboto, 14. julija. 12.15: reproduc. koncert: ksilofon in turbafor z orkestrom; 12.45: poročila; 13.00: čas, slovenske narodne v orkestralni reproducirani glasbi; 18.00: reproducirani valčki in polke; 18.30: zabavno predavanje (Reš Franjo); 19.00: koroška ura (g. Megendorfer); 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: vesela ura; slovenske narodne z orkestrom (gdč. Zupanova, gg. Drmota, Jug); Magistrov tercet, kratke veseloigre; 22.00: čas, poročila, lahka glasba.

Grajski kino. Od danes dalje sijajen vefilmski »Cesarica Katarina« z Elizabeto Bergnerjevo v glavni vlogi. Prihodnji spored »Škandal v Budimpešti«.

Kino Union. Vkljub poletnemu času prinašamo premiero prvovrstnega govorečega filma »Meksikanska ljubezen« s temperamentno špansko umetnico Dolores del Río. Film strastne ljubezni, napete vsebine, lepe godbe in španskih plesov. V kratkem bo premiera velike senzacije »Mumija«, najbolj napetega filma vseh časov.

Pri boleznih žolca in jeter. žolčnih kamnih, zlati uravnava naravna »Franz Josefova« grenčica prebavo na naravni način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z »Franz Josefovo« vodo posebno dobro, če jo mešano s toplo vodo izpijemo zjutraj na tešče želoce. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v 55. številki zakon o zapisniku k trgovinskemu sporazumu med našo državo in Nemčijo, trgovinsko pogodbo med našo državo in Nemčijo, spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih Novin«.

Taksa na kolesa. Oddelek za davke v finančnem ministrstvu je izdal glede pobiranja takse od motociklov in koles tole pojasnilo: Ker predpis zakona o takсах ne dela razlike pri motociklih, ali imajo prirejene ali neprirejene pomožne motorje, se bo pobirala taksa iz točke I. pod b, odnosno iz točke 2, pod d, T. br. takse tarife.

»Samouprava«, glasilo županske zveze v Ljubljani, objavlja v 13. in 14. številki: Uredbo o občinskih uslužbencih; razpravo iz prakse o državljanstvu; članek o elektrifikaciji Dolenjske; razne vesti iz županske zveze; vprašanja in odgovore ter razsodbe upravnega sodišča v Celju.

Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. junija je v dravski banovini obbolelo za tifuznimi boleznimi 19 oseb, za škrlatno 73, za ošpicami 64, za dušljivim kašljem 83, za davico 73, za šonom 13, za vnetjem priušesne slinovke 15, za krčevito odrevenelostjo 8, za otročično vročico 3, za grižo 2, za nalezljivim vnetjem možganov pa 1 oseba. V omenjenem času je za nalezljivimi boleznimi umrla samo 1 oseba.

Nalezljive bolezni. V času od 15. do 21. junija je v naši banovini obbolelo za tifuzom 15 oseb, za grižo 4, za škrlatinko 72, za ošpicami 58, za dušljivim kašljem 211, za davico 73, za šonom 14, za vnetjem priušesne slinovke 37, za krčevito odrevenelostjo 6, za otročično vročico 3, za vranimihi prisadom pa 1 oseba. Skupno je umrlo za nalezljivimi boleznimi v omenjenem času 5 oseb.

Nočni napad. Ko se je sinoči vračal po Ptujski cesti proti domu 24-letni čevljarjski pomočnik Rudolf Ledinek, so ga napadli neznani fantje in ga tako hudo obklali z noži, da je moral iskati zdravniške pomoči v tukajšnji splošni bolnišnici. Orožnikom je Ledinek izpovedal, da so mu neki fantje že deli časa pretili, ker so imeli na njega hudo jezo zaradi nekakega dekleta.

Vlomna tatvina. Včeraj dopoldne je neznan tat vlomil v zaklenjeno pralnico na dvorišču neke hiše v Miklošičevi ulici. Odnesele je dimnikarskemu mostru Ivanu Stanteju in njegovemu pomočniku Vinku Terkanu razno obleko v skupni vrednosti 770 Din. Dimnikarski moister Stante je osutil tatvine svojega bivšega pomočnika, ki se sedaj klati brez posla okrog po mestu.

Racija. Orožniki so priredili včeraj popoldne racijo v grajskem logu nad Tremi ribniki. Imeli so lep uspeh in so vlovili 6 prostitutk ter nekega priganjača. Vseh 6 žensk je prevzela policija in jih oddala v bolnišnico, priganjača pa v policijske zapore.

Živalske kužne bolezni. V dravski banovini se je po stanju 25. junija pojavila svinjska kuga na 66 dvorcih, svinjska rdečica na 116, konjske garie na 2, mehurčasti izpuščaj na 3, steklina pa na enem dvorcu.

Trg za ribe. Na današnjem trgu za ribe so prodajali velike sardele po 16 Din, male po 12, škombre pa po 18 Din kg.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 21,3 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 17 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 22 stopinjah 735,2, reduciran na ničlo pa 732,6; relativna vlaga 86; preteklo noč je padlo 6 mm dežja; vreme je soparno in oblačno; vremenska napoved napoveduje pretežno jasno vreme z naglim porastom oblačnosti, vendar pa lokalne nevihte niso izključene.

Narodni tabor

pri Sv. Križu nad Mariborom Spored nedeljske narodne manifestacije

Od besed k dejanjem! tak je bil sklep pred kratkim mariborske Zveze kulturnih društev, ki je povabila na sestanek predstavnike vseh mariborskih narodnih in narodnoobrambnih organizacij, da store skupno vsaj nekaj za našo zapuščeno in tako ogroženo severno mejo. Odzvali so se povabilu in prišli ter izdelali bogat spored velikega narodnega tabora za nedeljo 15. julija, ki bo pri Sv. Križu nad Mariborom.

Že v soboto zvečer bodo pri Sv. Urbanu, na Tojzlovem in Zavcarjevem vrhu goreli kresovi in gmetli možnarji o-znanjajoč veliki narodni praznik. Odhod iz Maribora bo v nedeljo zjutraj poljubno, vendar tako, da krénejo društva ob 8. uri skupno v sprevedu z godbo na čelu od Sv. Urbana proti Sv. Križu. Mimo vseh mariborskih in najbližjih sokolskih društev se bodo udeležili tabora tudi Sokoli iz Selnice ob Dravi, od Sv. Jurija ob Pesnici in iz Kamnice. Udeležba na taboru pa je obvezna tudi za ostala narodna in narodnoobrambna društva, in sicer za Narodno obrano in njene čete, za Jadransko stražo in njeno mornarsko sekcijo, za obe podružnici Ciril-Metodove družbe in še nekatera druga društva. Vabljeni pa so bili tudi številni predstavniki mariborske javnosti in so obljubili svojo udeležbo mestni župan g. dr. Lipold, oba okrajna glavarja, narodna poslanca dr. Pivko in Spindler, poveljnik inženierske podčastniške šole polkovnik

Putniković in drugi. Vse to nam je dokaz, da bo v nedeljo zbran pri Sv. Križu ves narodno zavedni Maribor.

Pred slavolokom bo pozdravil udeležence tabora svetokriški župan g. Jože Hlade. Nato bo krenil sprevod po vasi pred cerkev, kjer bo maša, pri kateri bo pel »Jadran« iz Maribora. Po maši bo pred cerkvijo koncert. Popoldne ob pol 15. uri pa bo nastop sokolstva, po nastopu nagovori. Prvi bo govoril predsednik Zveze kulturnih društev g. Janko Pirc iz Maribora, drugi zastopnik Sokolstva, v imenu kluba »Meje« g. dr. Irgolič, najavljeni pa so še tudi drugi govorniki. Po nagovori in po nastopu bo koncert mladinskega tamburaškega zbora društva »Nanos«, nato pa veliko slavlje z godbo »Sloga« iz Maribora. Pri tem se bodo pobirali tudi prostovoljni prispevki, ki so namenjeni za najrevnejše šolske otroke pri Sv. Križu.

Članstvo Sokola Matice se zbira v nedeljo zjutraj na letnem telovadišču, odkoder bo krenilo ob 6. uri proti Sv. Križu. Članstvo Sokola Maribor I. bo imelo zbirališče ob pol 6. uri na Kralja Petra trgu, članstvo Sokola Maribor III. pa ob pol 6. uri na letnem telovadišču.

Viteške čete Narodne obrane se zbira ob pol 6. uri na Trgu svobode, odkoder bodo krenile z godbo na čelu proti Sv. Urbanu. Klub koroških Slovencev pa se bo zbral ob pol 6. uri zjutraj na križišču Vrtna in Gosposvetske ulice.

K stoletnici Bezenškovega rojstva

Iz spominov Viktorja Kovača

Zelo svečano je letos naš narod proslavil stoto obletnico rojstva očeta slovenske stenografije, profesorja Antona Bezenška. Ob tej priliki je napisal za naš list nekaj spominov na skupno delovanje tudi njegov prijatelj g. Viktor Kovač.

Profesor Anton Bezenšek je bil Kovačev najboljši in najbolj odkritosrčen rojak in prijatelj. Bil mu je dolga leta dober in skrben oče, ki ga je zelo vspodbujal in navduševal za jugoslovansko stenografijo. Zato pa ga je tudi Kovač ohranil v najlepšem spominu. Viktor Kovač je bil leta 1897. na Dunaju, kjer se je učil raznih tujih jezikov, med njimi tudi srbskega, turškega, arabskega in perzijskega. Ze popreje je mnogo slišal o Bezenšku, zlasti pa o njegovih napredkih v stenografiji. Pisal mu je v So-

fijo, čeprav ni vedel točnega naslova. Toda že v 5 dneh je dobil odgovor, in odlej sta si Kovač in prof. Bezenšek do pisovala vedno bolj pogosto in mu je prof. Bezenšek v pismih resno svetoval, naj se loti z vso vmeno jugoslovanske stenografije. Kovač ga je poslušal in se je že naslednje leto vpisal v stenografski tečaj. Dosegel je lepe uspehe in je v teku enega leta obvladal vse štiri sisteme stenografije, nakar je leta 1899. napravil izpit iz francoske stenografije.

V mesecu avgustu leta 1900. je bil v Parizu svetovni stenografski kongres, katerega se je udeležil tudi Kovač in imel na kongresu predavanje o praktični stenografiji. Za takratno vesoljno stenografsko razstavo pa je pripravil razna stenografska dela, zakar je bil nagrajen

z zlato kolajno. Na omenjenem kongresu in razstavi je Viktor Kovač sam zastopal bivšo Avstro-Ogrsko. V Parizu je ostal Kovač več let, nato pa se je vrnil na Dunaj, kjer je ponovno stopil v najtesnejše stike s prof. Bezenškom, ki ga je do podrobnosti seznanil o razširjenju stenografije v Sofiji, na Bolgarskem in na Balkanu sploh. Prof. Bezenšek je takrat pisal Kovaču dolga pisma in mu v njih opisoval težkoče in nevarnosti, ki jih je imel kot stenograf v Sofiji, kjer so ga morali čestokrat ščititi celo orožniki. Toda prof. Bezenšek ni bil malodušen, njegovi uspehi so ga dvigali in tako je pozabil na vse težavno delo. Kovač se je vestno držal vseh Bezenškovih nasvetov in je tudi skrbno shranil vsa njegova pisma, o katerih je mnogo pisal v francoski stenografski reviji »La Plume sténographique«. Ob neki priliki se je Kovač seznanil tudi z iznajditeljem francoske stenografije Emilom Duployem, ki mu je tudi priporočal, naj se poprime stenografije za srbsko-hrvatski in sloven-

ski jezik. Ko je bil Kovač pozneje kot tolmač in korespondent za tuje jezike in kot blagajnik nastavljen pri neki lesni industriji v Bosni in še pozneje kot ravnatelj rudokopa v Spiču v Dalmaciji, mu je Bezenšek večkrat pisal, naj bi ga obiskal v Sofiji.

Ko je postal Kovač član francoske akademije za stenografijo v Parizu, se je srečal tam tudi s prof. Bezenškom kot članom te akademije. Tam sta se Kovač in Bezenšek tudi prvič in zadnjič srečala. Po tem sestanku je Kovača in prof. Bezenška družila ozka prijateljska vez. Bezenšek je Kovača neprestano vspodbujal, naj bi otvoril privatne tečaje za jugoslovansko stenografijo. To je Kovač tudi poskušal, toda ni mu uspelo. Šele v Gradcu je pozneje smel otvoriti svojo šolo za tuje jezike, za stenografijo in knjigovodstvo. Hudo pa je Kovača dirnila vest, ko je zvedel za smrt prof. Bezenška, ki ga bo ohranil v najlepšem in trdnem spominu.

Sport

Revija teniškega sporta

Jutri, v soboto 14. t. m. ob 15. se bo pričel na teniških igriščih ISSK Maribora veliki medmestni turnir Zagreb - Maribor - Gradec, in sicer bo reprezentanca našega mesta merila svoje moči z reprezentanco Zagreba. V nedeljo dopoldne ob 9. se bodo srečali zastopniki Zagreba z zastopniki Gradca, popoldne pa

zastopniki Maribora z zastopniki Gradca. Reprezentanca Zagreba bo prispela drevi, graška reprezentanca pa jutri dopoldne v Maribor. Kot smo že poročali, poslita Zagreb in Gradec svoje najboljši moči, tako da bodo tekme nadvse zanimive in napete.

ISSK Maribor:SK Ptuj. V nedeljo 15. t. m. ob 10. dopoldne bo na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu prijateljska tekma med ISSK Mariborom in SK Ptujem.

Zastopniki ljubljanske SK Ilirije v Mariboru. Včeraj sta prispela v Maribor predsednik SK Ilirije dr. Lapajne in inž. Bloudek, da bi se porazgovorila s predstavniki mariborskih klubov o položaju v našem nogometnem sportu. Širšega sestanka s predstavniki mariborskih klubov ni bilo, pač pa sta se sestanka, ki je bil zasebnega značaja, udeležila dr. Stamol in dr. Jetmar.

Velika planinska, tujsko-prometna in spofina svečanost v Mežici. Pod vzožjem stare sive Pece — kraljestva kralja Matjaža — bo v nedeljo 15. t. m. svečana otvoritev modernega letnega kopališča SPD v Mežici, katere pokroviteljstvo je blagovoliel prevzeti gospod generalni ravnatelj George Bargate. Spored svečane otvoritve kopališča je naslednji: 1. Blagoslov. 2. Otvoritev in nagovori. 3. Krstitev. 4. Plavalne in skakalne tekme s sodelovanjem SK Marato-

na iz Maribora. 5. Veselica s plesom, ribolovom itd. Sodeluje polnoštevilna rudniška godba pod vodstvom g. Skačaja. Izvolila se bo najlepša plavalka, ki bo nagrajena in prejme naslov »Mis Mežica«. Za prevoz gostov s Prevalj in nazaj je preskrbljeno. Začetek ob 14. (2.) uri. Vse prijatelje vljudo naprošamo, da usmerijo svoj izlet 15. julija t. m. v Mežico k tej svečani otvoritvi. Posetnike tudi vljudo naprošamo, da se ob prihodu v Mežico takoj zglasijo pri funkcionariju glede prehrane.

Adam in Eva.

»Zakaj je ljubi Bog ustvaril najprej Adama in šele potem Evo?«

»Ker je ljubi Bog prav dobro vedel, da ni dobro — začeti z ženskami...«

Mlada usta.

Ko je prijatelj obiskal prijatelja na njegovem domu, je vprašal devetletno Anico: »Ali veruješ v štorčlo?« »Ne,« se je odrezala Anica. »Toda moja najstarejša sestra pa je morala verjeti, ker jo je štorčlo včeraj vščipnila v nogo.«

H. J. Magog:

Tajinstveni vitrijol

»Invultacija?« odvrne Maringaud. Množim je ta beseda polna misterija, ki vzbuja domišljijo in spomin na davne povesti. Malo jih je, ki ne taje njene moči, a nihče ne pozna njenega bistva. Celotno lahkoverni ljudje, ki se strastno zanimajo za fantastične zgodbe, menijo, da segajo primeri daleč nazaj, v zgodovino. Pa vendar se še v današnjih dneh dogajajo ti skrivnostni pojavi. Jaz sam sem bil priča strašnemu dogodku, ki je vsem prisotnim stisnil srce, da so onemeli od nepojmljive groze in strahu.

Mogoče je kdo izmed vas poznal Clermonthira, onega visokega mračnega moža, ki so se mu oči tako svetile, da jih je moral vedno zastirati s svojimi dolgimi trepalnicami? Goste dolge obrvi pač niso blazile izraza njegovega lica. Vsi, ki so ga poznali, so se ga nekam bali, zlasti še, ker je bil zelo redkobeseden. Nazivali smo ga splošno »lepega mračnjaka«.

Zdi se mi, da sem bil jaz edini, ki sem ga poznal bliže, in temu poznanstvu se moram zahvaliti, da sem prodril globlje v njegovo dušo in mogel razumeti dramo, o kateri vam hočem govoriti.

Pred menoj ni mogel zakriti neznih čuvstev, ki so ga navdajala za neko plavalasno ljubko deklico. Maud Barellay ji je bilo ime in bila je živo nasprotje Clermonthiera; kajti bila je prav tako veseliga značaja, kakor on temačnega in prijaznega vedenja, kakor on zbadljivega

A kot vse ženske, je tudi ona rada pokoketirala, in dasi se je smejala Clermonthierjevi strasti, jo je s svojim vedenjem nevede le še podžigala.

Jaz sem Clermonthiera dobro poznal, in ko sem ga videl, kako stiska zobe in siplje bliske oči, se nisem mogel premagati, da ne bi nekega dne opozoril deklico na nevarnost in ji svetoval, naj prekine z njim, če ga ne mara za moža. Zresnila se je.

»Prav imate,« mi je dejala. »Moje vedenje je res blazno in za nič na svetu bi ne marala biti žena tega človeka.«

In prav one dni ga je srečala v nekem salonu, kamor sem bil tudi jaz večkrat povabljen. Nekaj dni je potem ni bilo, nato pa je zopet prišla, toda ob drugem času kakor sicer, upajoč, da ne bo naletela na Clermonthiera.

On je postal še mračnejši in nedostopnejši — le, a jaz sem znal čitati v njegovih očeh, iz katerih sta sijala bol in naraščajoči bes — in znal je tako spretno urediti, da se je sešel z njo. Ona se mu je hotela izogniti, kakor da ga ne pozna. Clermonthier pa jo je zgrabil za ramo skoraj brutalno. »Bežite pred menoj,« jo je vprašal stisnjenih ustnic.

Maud se je prestrašena obrnila. »Nikakor ne,« mu je odgovorila in prisilila obraz v brezbržen nasmeh. »Saj si nimava ničesar povedati...«

»O, morda pač!« je odvrnil on s trpkim glasom.

»Predolgo bi trajalo. In utegnili bi koga razburiti. Zaročena sem.«

In Maud se je obrnila, da bi odšla. A ljubosumnež je zgrabil divje njeno než-

no roko in prisilil deklico, da mu je pogledala v obraz.

»Moram z vami govoriti... jutri. Moram govoriti!« Pogledal ji je trdno v oči.

»Da!« je zamrmrala bolestno. »Pridem...«

Povesil je oči, deklica pa je zbežala. Drugi dan sem odšel ne vem zakaj, po Clermonthiera. Ko sem vstopil v njegovo sobo, je nervozno stiskal med prsti kos voska ter gnetel iz njega majhen kipec.

»Kaj pa delate?« sem ga vprašal tjavendan. »Nisem vedel, da se bavite z umetnostjo.«

»Nič, nič,« je odgovoril suho.

Nato je vstal in vtaknil kipec v žep. Skupaj sva odšla. Maud je bila že tam. On se ji je približal in ji s srepim pogledom ukazal, naj gre z njim v samotni kot dvorane. Začel se me je polasčati nemir. Neslišno stopim k njima. Čul nisem ničesar. Le ena beseda mi je prišla do ušes: »Nikdar vas ne bom ljubil.« Tedaj sem opazil, da je potegnil Clermonthier iz žepa voščeni kipec in ga približal Maudi.

Malodni potem so listi objavili, da se je deklica zaročila, in navedli, kdaj bo poroka. V jutru poročnega dne obiščem poln zlih slutenj Clermonthiera. Njegovo vedenje, odkar je izvedel za njeno zaroko, me je vznemirjalo. Iz oči mu je odseval neskončen obup, in strašno je moralo biti maščevanje, ki se je porajalo v njegovih možganih. Ko sem vstopil v

njegovo sobo, je sedel pri mizi in držal v rokah oni voščeni kipec. Sedem mu nasproti in tedaj opazim na mihi skodelico z brezbarvno tekočino. Čudna slutnja me zgrabi za srce.

»Kaj pomeni to?« vprašam nehote. »Vitrijol!« odvrne Clermonthier in prasne v smeh.

Groza me je stresla, in sam pri sebi sem se zaklel, da bom skušal preprečiti njegov namen, makar s silo. On pa, kakor da ni mislil na nič. S pozornim očesom je motril kazalec žepne ure, ki jo je položil na mizo. Polagoma se pomirim.

»Enajst!« spregovori nenadoma. »V cerkev je stopilo spremstvo.«

Stresel sem se. Oči so se mu srepo zazrle v prazno, kakor da vidijo v dalji nekaj pred seboj.

»Zaročenca korakata naprej,« mrmra z zamolklim glasom. »Zdaj sta pred oltarjem... Izmenjavata si prstane... Duhovnik ju blagoslavlja... Oh, oh, oh!«

Ali je bil smeh ali tuljenje? Njegov obraz se je krčevito spačil od sovraštva; takrat je potopil glavo voščenege kipca v skodelico z vitrijolom. Divje se je odbijal njegov smeh od sten.

Ob istem času — izvedel sem še tisti dan — se je nevesta zgrudila s strašnim krikom in si zastrla obraz z rokami. Vsi so priskočili; odvezli so ji pajčolan in odtrgali roke izpred obraza; njeno krasno lice je bilo spačeno, ožgano, kakor da ji je nevidna roka zliha vanj polno skodelico vitrijola...

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Hvala ti za poklone in nežne besede, ki mi izpričujejo tvojo globoko vdanost, junak junakov! Ponosna sem, da si me počastil s svojim obiskom, ti, ki si hrepenenje vseh ženskih src Semisirisa in Atlantide! Kaj mi je naklonilo to veliko srečo?«

»Hrepenenje, ki mi je napolnilo srce, da si želi samo tvoje bližine, o lepa, najlepša!«

»Če si ne želiš drugega, bodi pozdravljen v mojem rožnem domu! Sedi na blazino in govori mi o svojih junaških činih!«

»Nebom ti, o lepa, govoril o svojih junaških činih, ker so nevredni besedi ob tvoji lepoti. Dovolj mi rajše, da ti govorim o željah srca svojega!«

»Poslušam te.«

»Koderkoli sem hodil, koderkoli sem bival in se bojeval za veličino slave in moči očeta tvojega, vladarja vladarjev, za Atlantido in Semisiris, sem se zavedal, da je moje življenje posvečeno tudi tebi, gospodarica! Tvoja podoba mi je bila pred očmi, kadar sem napadel sovražnika, da ga premagam, tvoje ime mi je bilo na ustnih, kadar sem zrl smrti v obraz. In ko sem s slavo zmage ovenčan pridiral na svojem divjem konju pred obzidje srca sveta, sem iskal samo

tebe in pozdrava tvojega.«

»Hvala ti za misli in želje, hvala ti za vdanost in naklonjenost do mene!«

»Ne zahvaljuj se, lepa. Hrepeneti po tebi je naslada, ki je že sama po sebi višje plačilo tega sveta.«

»Preveč laskave so tvoje besede.«

»Še premalo, najlepša in najplemetejša med ženami. A glej, hrepenenje, ki me je vodilo k tebi, je ob tebi še bolj naraslo; spremenilo se je v strašen orkan, ki grozi uničiti moje srce, moje dušo in moje telo. Žene me z neodoljivo silo prav v najtesnejšo tvojo bližino. Hoče, da se izpolni cilj življenja mojega, ki mi je bil obljubljen. Zato ne odlašaj s svojo milostjo, skloni se do mene, sužnja svojega, in reci tisto besedo, ki naju bo popolnoma združila.«

»Tisto besedo...?«

»Besedo: ljubim te!«

»Kdo te ne bi ljubil junak junakov? A kako bi, kljub vsemu temu, mogla že sedaj reči to besedo? Dolžnost nedolžne deklice je braniti svojo nedolžnost.«

»Samo pred zapeljivcem, ne pred ženinom.«

»A ženin, ki ljubi, mora biti kakor zapeljivec!«

»In če ga ona ljubi?«

»Tudi tedaj še ne smejo govoriti usta.«

»Brez njih besede ni izpolnitve ljubezni in ni združitve.«

»Priti mora počasi, kakor pride čas cvetice, ko odpre svojo medno čašo.«

»Je to le igra besed ali odklonitev?«

»Govorim le o razcvetu cvetke!«

»Jaz pa bi rad izpolnitve!«

»Počasi teče reka, pa vendar priteče v morje in se združi z njim.«

»In če bi na svoji dolgi poti usahnila?«

»Če je dovolj velika in globoka ne more usahniti.«

»Če je... Če pa ni?«

»Dotekajo ji vedno nove vode.«

»Koliko časa naj tedaj še žge moje srce jalovo hrepenenje?«

»Hrepenenje ni nikoli jalovo.«

»A boli, razjeda.«

»Tem slajša je potem izpolnitev.«

»Ne vedno. Prišel sem z daljnih bojišč, iz silnih daljav, prehodil sem planjave in višave in cilj si mi bila samo ti, o lepa, najlepša! Truden sem od potovanja in rad bi se spočil ob tebi. Daj, da se izpolni takoj, po čemer hrepenim!«

»Želim, a glej: pokaži s čakanjem, da je tvoja ljubezen večja kakor nestrpnost in željivost.«

»Ne vem zakaj bi bil potreben še ta dokaz, ko jih je bilo že toliko?«

»Dokazov ni nikoli preveč.«

»Ti se izmikaš?«

»Nikakor. Hočem se le pripraviti, da bom zares tisto, kar misliš, da sem.«

»To si že davno.«

»Tega ne veš.«

»Vem.«

»To vem samo jaz.«

»Torej še nisi?«

»Ne.«

»Kako dolgo naj torej še čakam?«

»Ne dolgo.«

»Še en dan?«

»Več.«

»Še en teden?«

»Več.«

»Še en mesec?«

»Morda. Ne morem kar tako določiti tega časa.«

»In če ne bom mogel?«

»Če me zares ljubiš tako, kakor govoriš, in da me ljubiš, ne dvomim, boš mogel.«

»Morda se motiš. In potem, kaj porečeta tvoj veliki oče, faraon faraonov, in moj oče Tutalis? Nestrpnost čakata kakor jaz velikega dneva najine združitve. Če zaukažeta, da se izvrši takoj? Pravico imata.«

»Če ju ti sam poprosiš potrpljenja, se ne bosta upirala.«

»In če ju ne poprosim?«

»Potem tvoja ljubezen ni tako velika, kakor govoriš.«

»In če tvoje besede niso mišljene tako, kakor so postavljene?«

»Ti dvomiš?«

»Bojim se.«

»Potem omalovažuješ svojo vrednost.«

»Je to samo poklon?«

»Slišal si moje besede.«

Delo našega Sokolstva

Uspeli nastop Sokola v Poljčanah

V zadnjih letih se je sokolska misel v Dravinjski dolini močno razrasla, zlasti se je razmahnila v l. 1930., ko so se v vseh večjih krajih ustanovila društva, odnošno čete, tako v Ločah, Št. Jerneju, Poljčanah itd. Štiri leta so potekla od tedaj, kratko, rekli bi preizkusna doba društvenega obstoja, zato nas sadovi teh novih društev, ki jih vidimo na njihovih nastopih tembolj veselijo. Še bolj bi jih vedeli ceniti, če bi nam bile tu in tam znane vse tiste podrobnosti, s katerimi se mora boriti vsako društvo, včasih celo brez potrebnih sredstev.

Tako smo prejšnji teden poročali o lepih sadovih Sokola Loče, v nedeljo pa je prav lepo uspel četrti letni nastop poljčanskega Sokola. Nadvse živahno vrvenje je bilo na letnem telovadišču že vse zadnje dni ob pripravljanju telovadnega in veseličnega prostora, ki je doseglo višek v soboto. Vse je bilo pripravljeno in odvisno le od vremena, ki je pa bilo sijajno. Zlato solnce je prisijalo v nedeljo zjutraj v sokolski pozdrav in vztrajalo ves dan.

Dopoldne so se vršile skušnje. Ob 15. uri so se vsi oddelki Sokola zbrali na postaji, nakar se je po prihodu vlaka razvrstil sprevod, ki je z godbo na čelu odšel skozi Pekel na telovadišče.

Pester, obširen, skoro preobširen spored je otvorila deca, nato pa so poleg predpisanih vaj izmenoma še po večkrat nastopali vsi oddelki, tako ženska deca z lepimi vencji, s srčkanimi solnčniki, moška deca z igrami, dalje ženski naraščaj z ritmično osmico, moški s skupinami, članice s »Serenado« (ritmični nastop), dalje s plesom s tamburčanami, skupno s člani so nastopile na gredah itd., ter razen tega še gostje, deca iz Loč, kot kosel in grabljice; vse pestro kostumirano. Nekatere stvari bi v

dvorani na odru ob mamljivi razsvetljavi seveda še bolj učinkovale.

Za svoja izvajanja so bili vsi vsakokrat pristrčno nagrajeni z dolgotrajnim ploskanjem. Ves tehnični del nastopa je bil v rokah naših požrtvovalnih vaditeljev bratov in sester: načelnika Mesariča, načelnice Požgove, Danice Krajncve, Magde Vrečkove, Ivana Bremca in Vladka Krajncja, ki zaslužijo za svoj trud vse priznanje.

Po zadnji točki, kjer so nastopili vsi oddelki s sestavo »Hej Slovani«, je pozdravil vse navzoče starosta br. Lipovšek, posebej še zastopnika župe br. Dojčinoviča in okrožnega referenta br. dr. Ervina Mejaka. Zahvalil se je vsem za lep obisk. Bodreč domače Sokole k še intenzivnejšemu delu, je zaključil svoj nagovor s trikratnim »Zdravo« na našega kralja in starešino Peterčka. Po zanosnem govoru br. Dojčinoviča, ki je naglašal pomen Sokolstva za državo, ki ima v njem svojega najzvestejšega državljana, je godba zaigrala »Bože pravde«.

Tudi poznejša prosta zabava je prav zadovoljivo uspela. Poleg godbe je ustvarjal razpoloženje sokolski pevski zbor, sestrev šatorih ga. in gđ. Krašovic, ga. Živko itd. pa so skrbele, da ni kdo žeje ali lakote umrl. Tudi vsem ostalim, ki so k uspelemu dnevu pripomogli, najlepša hvala! Zdravo!

Sokolsko društvo Štrigova priredi dne 15. tm. svoj običajni javni nastop. Ker pripada društvu sedaj murskemu okrožju, ker je zelo agilno in se njegovo članstvo rado udeležuje nastopov sosednjih društev in čet, se bodo bližnje bratske edinice gotovo v častnem številu odzvale prijaznemu vabilu Štrigovčanov ter jih 15. tm. podpre s svojim obiskom.

100 l sadjevca po 25 Din; e) od goveda nad enim letom po 20 Din; f) od prašiča po 10 Din; g) od goveda pod enim letom po 10 Din; h) od drobnice po 5 Din; i) od 100 kg uvoženega mesa (mesnih izdelkov) po 20 Din; j) od uvoženega blaga po tarifi. 3. Občinske takse v smislu uredbe o pobiranju občinskih taks v območju mariborske oblasti, sklenjene v seji dne 21. decembra 1933, odn. 19. aprila 1934. 4. Druge davščine: a) najemniški dinar (od bruto-najemnine) do 200 Din 8%, nad 200 Din do 16%; b) od prenočevanja tučja 30% od cene oddanih prostorov, v smislu navedbe celokupne dež. vlade za Slovenijo z dne 30. maja 1921, Ur. l. št. 174/66 — 1921;

c) na vozila: za avtomobile do 30 PH 100 Din, nad 30 PH 1500 Din, na enovprežno kočijo 100 Din, na dvovprežno kočijo 250 Din.

Mestna godba je pričela prirejati medtedenske koncerte v mestnem parku. Prvi koncert bo v soboto 14. t. m. ob 20. uri. Razen tega bo vsako nedeljo ob 11. uri koncert na istem mestu.

Kino. V soboto 14. t. m. in v nedeljo 15. t. m., obakrat ob 20.30, se predvaja film »Pesem hrepenenja«. V glavni vlogi Marta Eggerth. Sodeluje orkester dunajske filharmonije in zbor dunajske državne opere.

Ženske o ženskah

Madelena Scudereau, znana francoska publicistka, je nekoč dejala: »Kdor bi napisal kar preklepeče skupaj 20 žensk v desetih minutah, bi napisal najslabšo knjižo na svetu.« To trditve pa je odločno pobila priznana organizatorica ženskega gibanja Gasquetova, ki je zbrala misli 19 žena zadnjih treh stoletij in jih objavila v posebni knjigi. V knjigi so zastopane velike žene, vmes celo neka kraljica, pisateljice, učenjakinje in druge duhovite zastopnice nežnega spola. Na ta način so dobili Francozi popoln pregled ženske modrosti. Zofija Arnouldova pravi, da je zakon moža in žene veda, ki je nihče ne studira. Neka princezinja pa je vzdihnila, da je najboljši pogoj za zakonsko srečo, če sta mož in žena enako bedasta.

Najlepši demant na svetu

Najdragocenejši in najlepši demant je nosila angleška kraljica na slavnostni pojedini, ki je bila prirejena na čast indijskim radžam in maharadžem, ko so se mudili v Londonu. Demant ima tako lepo obliko, da bi umna človeška roka ne mogla izoblikovati lepšega. Ime mu je »Kullinan« in prekaša po dragocenosti in velikosti svoja dva brata »Orlova« in

Smrtna kosa. V Ptujju je umrla Zofija Malekova, hčerka železničarja, stara šele 19 let. Naj v miru počiva!

Požar v ptujski okolici. V sredo 11. t. m. zjutraj je zažarelo nebo nad Sv. Vidom pri Ptujju. Požar je nastal pri posestniku Francu Muzku v Trzcu; goreti je začelo gospodarsko poslopje in bi nedvomno zajel plamen tudi sosednja poslopja, da niso v pravem času prihiteli na pomoč gasilci iz Jurovcev, Sv. Vida in Ptujja, katerim se je posrečilo požar lokalizirati in pogasiti. Škoda znaša 10 tisoč dinarjev, ki je krita le deloma z zavarovalnino. Na kak način je nastal požar, še ni pojasnjeno.

»Kohinirja«. Na slavnostni pojedini so pokazali tudi indijski princ svoj sijaj, vendar je sloviti »Kullinan« daleč prekosil vse indijske dragulje.

Zgodovinski nagrobniki

Mestna občina carigradska je sklenila pred kratkim zgraditi muzej nagrobnih spomenikov. Turška vero prepoveduje upodabljati živa bitja, zato so bili umetniki primorani usmeriti svoje znanosti in spretnosti fantaziji okrasov obstoječih iz geometričnih likov, vzeti iz rastlinstva. Podobno temu so ustvarili tudi lepomisli, ki je za naše oko precej zama tana umetnost. Nagrobne spomenike turškim mogotcem krasijo po navadi vdolbenne pisave, ki priča o njihovem zemskem življenju. Prav gotovo bodo turški zgodovinarji našli na spomenikih, ki bodo zbrani v muzeju, zanimive podatke iz nekdanjih tako mogočnih časov. Tudi je izdala turška vlada odlok, po katerem morajo zapreti mestna pokopališča, ki bodo v bodoče manjša ko doslej. Svoji pokojnikov pa bodo vse nagrobne spomenike zgodovinske vrednosti izročili muzeju, kjer si bodo z njimi belili glave zgodovinarji.

»Nomin'ajte« CMD

Ptuj

Občinske takse. Banska uprava v Ljubljani je z odlokom II. No. 1895/2 od 22. junija 1934 odobrila proračun mestne občine ptujske za upravno leto 1934 ter v kritje primanjkljaja dovolila, da sme pobirati mestna občina v letu 1934 za kritje občinskih potrebščin po vsem občinskem ozemlju naslednje davščine: 1. 51% občinsko doklado na vse državne neposredne davke. 2. Občinske trošarine: a) od 100 l vina po 150 Din; b) od 100 l šumečih vin po 2000 Din; c) od 100 l piva po 100 Din; d) od hl — stopnje alkohola, špirta, žganja, likerja, ruma in konjaka po 5 Din; e) od

Mali oglasi

Razno

DOBRIDOČO GOSTILNO v Mariboru oddam takoj v najem. Naslov v upravi. 2858

OPOZORILO!

Postopal bom potom oblasti proti vsaki osebi, katere bi širila od danes naprej o meni lažne govorice. F. Novak, Maribor. 2860

PIJTE ZDRAVILNA VINA!

Viška črnina se dobi pri Povodniku, Rotovski trg 8. Istotam dobite dnevno sveže morske ribe na različne načine pripravljene. Vsa vina čez ulico cenejša. 2859

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Stanovanje

STANOVANJE oddam. Cankarjeva ulica 5. 2857

ZRAČNO STANOVANJE

2 sobi, kuhinja, oddam takoj proti odkupnini 2000 Din. Gostilna, Tržaška cesta 1. 2861

ENO ALI DVE GOSPODIČNI sprejme na hrano in stanovanje. Vprašati Dravska ulica 15-I., desno. 2864

BRANJARJO s stanovanjem oddam. Melje, Eriavčeva 10. 2863